

Tymczasowe aresztowanie w ocenie adwokatów - raport NRA

- **Przepisy dotyczące tymczasowego aresztowania (TA) w Polsce są nieprawidłowo sformułowane, a standardy stosowania TA - niezadowalające. Wyniki są niepokojące szczególnie dla obywateli.**
- **To podstawowe wnioski z badania, które zostało przeprowadzone wśród adwokatów i aplikantów adwokackich na zlecenie Naczelnej Rady Adwokackiej.**
- **Pełny raport zawiera także propozycje pilnych zmian w stanie prawnym regulującym instytucję tymczasowego aresztowania w Polsce.**

Badanie wśród adwokatów i aplikantów adwokackich przeprowadzono w lutym 2023 roku w formie ankiety, na którą odpowiedziało 514 adwokatów aktualnie wykonujących zawód i aplikantów adwokackich. Badanie miało charakter anonimowy.

Wyniki są niepokojące szczególnie dla obywateli.

Prawie 70% adwokatów biorących udział w badaniu wskazało, że stan prawny regulujący instytucję tymczasowego aresztowania w Polsce nie jest zadowalający.

Ponad 2/3 badanych adwokatów wskazało, że aktualne przepisy dotyczące środków zapobiegawczych nie są sformułowane prawidłowo, a także negatywnie oceniło prawidłowość określenia przez ustawodawcę w art. 263 § 4 k.p.k. podstaw przedłużenia tymczasowego aresztowania

Wyjątkiem jest ocena 24 godzinnego terminu na podjęcie przez sąd decyzji o zastosowaniu tymczasowego aresztowania – prawie 60% adwokatów biorących udział w badaniu uznało, że jest on prawidłowo określony.

Prawie 3/4 badanych adwokatów widzi potrzebę zmiany obowiązujących przepisów dotyczących środków zapobiegawczych. Większość uczestników badania wskazywała swoje konkretne propozycje zmian.

Wskazywane przez adwokatów propozycje zmian pozwoliły wyodrębnić 17 kategorii (obszarów/przepisów), które wymagają najpilniejszych zmian.

Najczęściej wskazywanym przepisami, które powinny, zdaniem adwokatów, ulec zmianie były przepisy:

- art. 258 § 2 k.p.k., dotyczące przesłanki surowej kary grożącej oskarżonemu,
- art. 263 § 3 i § 4 k.p.k, regulujące terminy stosowania TA oraz jego przedłużania,
- art. 263 k.p.k. dotyczące maksymalnego terminu stosowania aresztowania

Stosunkowo często adwokaci wskazywali również na znaczenie możliwości częstszego stosowania innego środka zapobiegawczego (art. 257 k.p.k.) oraz postulowali zmianę przepisów dot. dostępu do akt sprawy obrońcy (art. 156 par.5 i 5a k.p.k.)

- Zleciliśmy przeprowadzenie badania i opracowanie raportu, ponieważ stosowanie i przedłużanie tymczasowego aresztowania ma charakter bardzo poważnego problemu systemowego. W Polsce potrzebna jest debata o regulacji tymczasowego aresztowania – podkreśla adw. Przemysław Rosati, prezes NRA. – Adwokaci precyzyjnie wskazują mankamenty obecnych przepisów, a także nieprawidłową praktykę stosowania tych przepisów, jednocześnie proponują konkretne zmiany, wręcz pilne zmiany.

Z raportu wynika, że w ocenie adwokatów i aplikantów adwokackich przepisy dot. tymczasowego aresztowania w Polsce są nieprawidłowo sformułowane, a standardy stosowania tymczasowego aresztowania – niezadowalające.

Do niewłaściwego stosowanie TA adwokaci zaliczają:

- niewłaściwe działanie organów procesowych,
- zaniechania organów procesowych,
- stosowanie TA bez potrzeby,
- zbyt krótki czas na zapoznanie się z aktami oraz wpływ opinii publicznej.

Adwokaci wskazują także na przypadki naruszeń:

- zakłócona możliwość realizacji obowiązków obrończych (np. dostęp do akt, kontakt z klientem),
- stosowanie TA wobec kogoś celowo, żeby wymusić przyznanie się do winy, oraz niemożność zapoznania się z materiałem dowodowym w wyznaczonym czasie.

Za najpilniej wymagające zmiany standardy stosowania TA adwokaci i aplikanci biorący udział w badaniu uznali:

- konieczność wskazania przez prokuratora skąd taki a nie inny okres wnioskowanego TA,
- jakie czynności prokurator zamierza wykonać w tym okresie, poprzez ich rzeczywiste określenie,
- w przedmiocie TA powinien orzekać inny sędzia w celu podwójnej weryfikacji.

Publikujemy pełny raport z badania ([przejdź do dokumentu](#))

Stosowanie tymczasowego aresztowania w Polsce

Ocena przepisów i standardów
przez adwokatów i aplikantów adwokackich

www.adwokatura.pl

